

Psychologia – komunikacja medyczna

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2021 - 2022
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	Praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	I stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	Stacjonarne, niestacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	Obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Zaliczenie
Jednostka/jednostki prowadząca/e <i>(oraz adres/y jednostki/jednostek)</i>	1. Studium Komunikacji Medycznej Żwirki i Wigury 81 02-091 Warszawa Tel. 22 57 20 545 www.skm.wum.edu.pl 2. Zakład Psychologii i Komunikacji Medycznej

	ul. Litewska 14/16 00-581 Warszawa www.zpikm.wum.edu.pl tel. 22 116 92 11
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	1. dr Antonina Doroszevska 2. Prof. Krzysztof Owczarek
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	1. mgr Magdalena Nowak
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	1. dr Antonina Doroszevska, antonina.doroszevska@wum.edu.pl 2. dr Jolanta Banasiewicz, jolanta.banasiewicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	1. dr Antonina Doroszevska, dr Elżbieta Sideris, mgr Magdalena Nowak, mgr Joanna Zawawska, mgr inż. Wojciech Oronowicz-Jaśkowiak 2. dr Jolanta Banasiewicz, dr Stanisław Wójtowicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok I, semestr I	Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		20 (w tym 15h e-learning)	0.80
seminarium (S)		10 (w tym 5h e-learning)	0.20
ćwiczenia (C)		15	0.80
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0.80
Przygotowanie pracy zaliczeniowej		10	0.40

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Przekazanie wiedzy na temat celów komunikacji interpersonalnej oraz komunikacji w praktyce pielęgniarstwa (komunikacja medyczna).
C2	Przekazanie wiedzy o metodach usprawniających komunikację w praktyce medycznej oraz pogłębienie umiejętności w tym zakresie (komunikacja medyczna).
C3	Zdobycie i rozwinięcie podstawowych umiejętności komunikacyjnych wpływających pozytywnie na jakość kontaktu z pacjentem (komunikacja medyczna).
C4	Rozpoznanie ograniczeń, przyzwyczajzeń, które utrudniają komunikację z pacjentem (komunikacja medyczna).
C5	Kształtowanie postawy pielęgniarki/pielęgniarsza w stosunku do pacjenta opartej na szacunku, prawie do autonomii, zaufaniu i empatii (komunikacja medyczna).
C6	Pogłębienie umiejętności przekazywania informacji w sposób dostosowany do możliwości pacjenta oraz uwzględnienia perspektywy pacjenta w komunikacji (komunikacja medyczna).
C7	Zapoznanie studentów z wybranymi koncepcjami psychologicznymi, które umożliwiają rozumienie mechanizmów kierujących funkcjonowaniem człowieka (psychologia).
C8	Przekazanie wiedzy na temat roli, jaką odgrywają czynniki psychospołeczne w przebiegu procesu diagnozy, choroby i terapii. Kształtowanie wrażliwości studentów na problemy psychospołeczne pacjentów (psychologia).
C9	Przedstawienie najważniejszych informacji na temat stresu i jego związków ze zdrowiem (psychologia).
C10	Przekazanie wiedzy na temat zaburzeń zachowania i osobowości (psychologia).
C11	Kształtowanie praktycznych umiejętności skutecznego radzenia sobie ze stresem (psychologia).
C12	Rozwój osobisty: aktywne poszerzanie świadomości własnych zasobów i ograniczeń psychologicznych (psychologia).

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓLWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
B.W1	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone (psychologia).
B.W2	problematykę relacji człowiek – środowisko społeczne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych (psychologia).
B.W3	etapy rozwoju psychicznego człowieka i występujące na tych etapach prawidłowości (psychologia).
B.W4	pojęcie emocji i motywacji oraz zaburzenia osobowościowe (psychologia).
B.W5	istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej (komunikacja medyczna).

B.W6	techniki redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania i zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego (psychologia).
B.W22	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby (psychologia).
Umiejętności – Absolwent* potrafi:	
B.U1	rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne (psychologia).
B.U2	oceniać wpływ choroby, hospitalizacji i innych sytuacji trudnych na stan fizyczny i psychiczny człowieka (psychologia).
B.U3	oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba) oraz przedstawiać elementarne formy pomocy psychologicznej (psychologia)
B.U4	identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się (komunikacja medyczna).
B.U5	wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w opiece pielęgniarstwa (komunikacja medyczna).
B.U6	tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu opieki (komunikacja medyczna).
B.U7	wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne (psychologia).
B.U8	stosować mechanizmy zapobiegania wypaleniu zawodowemu (psychologia).

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (nieobowiązkowe)	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	Zna zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem i budowania relacji (komunikacja medyczna).
W2	Zna metody usprawniające komunikację z pacjentem (komunikacja medyczna).
W3	Zna zasady przekazywania informacji pacjentowi (komunikacja medyczna).
W4	Rozumie znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarstwa (komunikacja medyczna).
W5	Zna zasady motywowania pacjenta (komunikacja medyczna).
W6	Zna metody okazywania empatii pacjentowi (komunikacja medyczna).
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	Potrafi radzić sobie z oczekiwaniami pacjentów (komunikacja medyczna).
U2	W rozmowie z rodziną pacjenta przestrzega prawa chorego do ochrony danych i intymności (komunikacja medyczna).
U3	Uwzględnia w rozmowie potrzeby chorego (komunikacja medyczna).
U4	Potrafi przekazywać informacje w sposób zrozumiały dla pacjenta (komunikacja medyczna).

U5	Potrafi wykorzystać zasady motywowania do zmiany (komunikacja medyczna).
U6	Zna zasady rozmowy o wartościach ważnych dla pacjenta (komunikacja medyczna).
U7	Potrafi rozmawiać z pacjentem w stanie terminalnym (komunikacja medyczna).
U8	Charakteryzuje elementy komunikacji kluczowe dla zapewnienie wysokiej jakości opieki pielęgniarstwa (komunikacja medyczna).
U9	Projektuje i realizuje w warunkach symulowanych elementarne formy pomocy psychologicznej (psychologia).
U10	Prognozuje wpływ choroby i hospitalizacji na stan psychiczny człowieka oraz zależności somatopsychiczne (psychologia).
U11	Opracowuje zestawienia podstawowych determinantów zdrowia (psychologia).
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną (psychologia).
K2	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta (komunikacja medyczna).
K3	Szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece (psychologia).
K4	Respektuje standardy obowiązujące w obszarze relacji pacjent-personel medycyny opieki (psychologia).
K5	Współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej opieki (psychologia).
K6	Przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami opieki (psychologia).

6. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład (e-learning; komunikacja medyczna)	Zajęcia koncentrują się na kształtowaniu i pogłębianiu kompetencji komunikacyjnych w odniesieniu do określonych relacji interpersonalnych, problemów klinicznych oraz sytuacji psychospołecznej pacjenta. Wykłady w formie e-zajęć dostępne na platformie www.e-learning.wum.edu.pl . W1. Wprowadzenie do komunikacji. W2. Metody usprawniające komunikację. W3. Co utrudnia komunikację? Błędy w komunikacji z pacjentem. W4. Perspektywa i narracja pacjenta w procesie leczenia. W5. Dialog motywujący w praktyce pielęgniarstwa. W6. Przekazywanie informacji. W7. Znaczenie empatii w komunikacji medycznej.	B.W5, W1, W2, W3, W4, W5, W6
Seminarium (komunikacja medyczna)	Seminarium (w formie e-learningowej oraz spotkanie z nauczycielem w zespole przygotowującym pracę zaliczeniową) S1. Komunikacja narzędziem do podnoszenia jakości opieki pielęgniarstwa. S2. Rozmowa z pacjentem o jakości życia.	B.U6, W6, U7

	S3. Znaczenie rozmowy z pacjentem terminalnie chorym oraz znaczenie komunikacji medycznej w świetle badań naukowych.	
Ćwiczenia (komunikacja medyczna)	C1. Podstawowe umiejętności komunikacyjne. Radzenie sobie z oczekiwaniami pacjenta oraz jego rodziny. Przestrzeganie praw pacjenta, w tym do ochrony danych osobowych oraz intymności. C2. Rozmowa z pacjentem z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji pacjenta (m.in. wiek pacjenta). C3. Rozmowa z pacjentem na temat przestrzegania zaleceń uwzględniająca subiektywne oczekiwania pacjenta oraz psychospołeczne konsekwencje choroby przewlekłej. C4. Rozmowy dotyczące zmiany zachowań zdrowotnych oraz radzenia sobie z oczekiwaniami pacjentów – symulacje z udziałem symulowanego pacjenta. C5. Komunikacja z pacjentem w sytuacjach trudnych emocjonalnie – symulacje z udziałem symulowanego pacjenta.	W1-W6, B.U4, B.U5, B.U6, U1-U8, K1, K2
W1 (psychologia)	Psychologia jako nauka o rozwoju człowieka. Etapy rozwoju psychicznego człowieka. Potoczne i kliniczne kryteria zachowań normatywnych.	BW1,BW3, BU1,K1,K2
W2 (psychologia)	Determinanty zachowania człowieka: emocje, motywacja. Zaburzenia osobowości. Psychospołeczne czynniki ryzyka i psychologiczne konsekwencje chorób somatycznych.	BW2, B.W4, BU1, K1,K2
S1 (psychologia)	Biologiczne i psychologiczne rozumienie stresu. Biologiczny mechanizm reakcji stresowej; stres w ujęciu psychologicznym. Stres zawodowy i jego konsekwencje .Radzenie sobie ze stresem. Style i strategie radzenia sobie ze stresem; mechanizmy obronne osobowości; konsekwencje sytuacji stresowych.	B.W2, B.W6, B.U1, B.U2 B.U3, B.U7, B.U8,K2
S2 (psychologia)	Zdrowie i choroba. Choroba jako źródło stresu. Salutogenetyczna koncepcja A. Antonovskiego.	B.W2, B.W22, B.U2, B.U3,U.10, U.11,K2

7. LITERATURA

Obowiązkowa

Materiały umieszczone na platformie e-learningowej.

1. Feleszko W., Nowina-Konopka M., Małecki Ł. (red.), w: Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy, Medycyna Praktyczna, Kraków, 2018, 183-201.
2. Owczarek K.: Psychologia dla pielęgniarstwa. Oficyna Wydawnicza AM, Warszawa 2007.
3. Jakubowska-Winecka A., Włodarczyk D. (red.): Psychologia w praktyce medycznej. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
4. Heszen-Celińska, I., Sęk, H. Psychologia zdrowia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2021
5. Cierpiałkowska Sęk L., Sęk H. Psychologia kliniczna . Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 2020

Uzupełniająca

1. Barge J. K., Morreale S. P, Spitzberg B. H., Komunikacja między ludźmi, PWN, Warszawa 2015.
2. Doroszewski J., Kulus M., Markowski A. (red.), Porozumienie z pacjentem. Relacje i komunikacja, Wolters Kluwer, Warszawa 2014.
3. Eichelberger, E. Stanisławska, I., Być lekarzem, być pacjentem, Czarna Owca 2013.
4. Gordon T., Sterling Edwards W., Rozmawiać z pacjentem. Podręcznik doskonalenia umiejętności komunikacyjnych i budowania partnerskich relacji, ACADEMICA, Wyd. SWPS, Warszawa, 2009.
5. Nowina-Konopka M., Feleszko W., Małecki Ł., Komunikacja medyczna dla studentów i lekarzy, Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
6. Ostrowska A., Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej, Fundacja Polska Liga Walki z Rakiem, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2017.
7. Steciwko, A., Barański, J., Relacja lekarz-pacjent. Zrozumienie i współpraca, Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2013.
8. Stewart, J. Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej, PWN, Warszawa 2003.

9. Trzcieniecka -Green A. (red.): Psychologia - podręcznik dla studentów kierunków medycznych. UNIVERSITAS, Kraków, 2006
10. Heszen-Niejodek, I.: Teoria stresu psychologicznego i radzenia sobie. W: J. Strelau (red.) Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom III. rozdz. 56.1.3. Fenomenologiczno-poznawcze ujęcie stresu według Lazarusa i Folkman. Wyd. GWP, Gdańsk 2000.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
B.W5, W1, W2, W3, W4, W5, W6	Zaliczenie aktywności e-learningowych zgodnie z harmonogramem podanym w e-zajęciach oraz przygotowanie zadania zaliczającego.	Uzyskanie co najmniej 51% punktów z zadania zaliczającego
W1, W2, W3, W4, W5, W6, B.U4, B.U5, B.U6, U1, U2, U3, U4, U5, U6, U7, U8, K1, K2	Aktywność na ćwiczeniach. Realizacja ćwiczeń. Prawidłowe odpowiedzi w „wyjściówkach”.	Uzyskanie co najmniej 51% punktów z aktywności na zajęciach oraz „wejściówek”
B.U6, W6, U7	Ocena treści merytorycznych w przygotowanym filmie.	Uzyskanie co najmniej 51% punktów z analizy rozmowy przedstawionej w przygotowanym filmie.
K1, K2	Obserwacja zachowania studenta.	Posługiwanie się opisanymi kompetencjami
BW1,BW2,BW3, B.W4, ,B.W6,B.W22, B.U1,B.U2,B.U3, B.U7,B.U8,U10,U11	Zapoznanie się z treściami zamieszczonymi na platformie elearningowej WUM. Wykonanie zadań przekazanych za pośrednictwem platformy e-learning WUM. Test wiadomości przeprowadzony na platformie e-learning WUM.	Uzyskanie zaliczenia każdego z zadań przekazanych za pośrednictwem platformy elearningowej WUM 60% prawidłowych odpowiedzi w teście wiadomości

9. INFORMACJE DODATKOWE *(informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)*

1. Przed ćwiczeniami należy zrealizować wykłady w formie e-learningowej, które będą dostępne na platformie www.e-learning.wum.edu.pl.

Wykłady on-line zostały przygotowane z uwzględnieniem najbardziej aktualnej metodyki i szerokich możliwości, oferowanych przez oprogramowanie – są przystępne, interaktywne i angażujące słuchaczy na różne sposoby. Skupiono się przede wszystkim na praktycznych aspektach komunikacji z pacjentami, o bezpośrednim przełożeniu na relację lekarz stomatolog – pacjent.

W związku z charakterem prowadzenia wykładów (online, asynchroniczne) nie ma możliwości usprawiedliwienia niezrealizowania materiału we wskazanym czasie. Czas podany na wysłanie zadania zaliczającego jest nieprzekraczalny – prosimy o uwzględnienie tego tak, aby ewentualne awarie sprzętu czy przerwanie dostępu do Internetu nie uniemożliwiły Państwu zrealizowania przedmiotu.

2. Obecność na wszystkich ćwiczeniach jest obowiązkowa. W razie pojedynczych nieobecności należy je odrobić z inną grupą po porozumieniu z osobą prowadzącą ćwiczenia z daną grupą.

3. Osoby, które chciałyby uczęszczać na wszystkie ćwiczenia z inną grupą są proszone o złożenie podania z uzasadnieniem o zmianę grupy na początku roku akademickiego do kierowniczk Studium Komunikacji Medycznej – dr Antoniny Doroszewskiej. Podanie może zostać przesłane na adres e-mailowy - skm@wum.edu.pl.

4. Przy Studium Komunikacji Medycznej działa SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej. Opiekunką koła jest dr Antonina Doroszevska (antonina.doroszevska@wum.edu.pl). Strona SKN Komunikacji i Edukacji Medycznej, na której można znaleźć więcej informacji – <http://www.facebook.com/sknedumedwum>.

5. Zapraszamy do korzystania z serwera Studium na komunikatorze Discord do kontaktu z pracownikami Studium oraz innymi studentami, zainteresowanymi tematyką komunikacji i edukacji medycznej. Serwer służy do omawiania kwestii merytorycznych i poszerzania swojej wiedzy w ramach tematyki komunikacji medycznej. Platforma ta nie służy do konsultowania kwestii organizacyjnych i administracyjnych.

Link dostępu do serwera: <https://discord.gg/PFzwkRakX8>